GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 175. Duminecă 23 Septemvre (5 Octomvre) 1884.

Nou Abonamentŭ la „Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 se începe **unŭ nou abonamentŭ,** la care invitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Abonamentulŭ: **Pentru Austro-Ungaria** cu posta: pe trei lunĭ 3 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl. **Pentru România și streinătate:** pe trei lunĭ 9 francĭ, pe șése lunĭ 18 francĭ, pe unŭ anŭ 36 francĭ.

Rugămŭ pe d-nii abonați, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiterea ḍiarului sĕ nu se întrerupă.

REDACȚIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașovŭ în 22 Septemvre (4 Oct.)

Incă nu erau terminate alegerile celorŭ 90 de representanțĭ preoțescĭ și mirenescĭ pentru congresulŭ naționalŭ-bisericescŭ alŭ Românilorŭ greco-orientalĭ din Transilvania și Ungaria, care avea a se întruní, conformŭ legei, la 1 (13) Octomvre a. c. și étă că organulŭ părintelui Metropolitŭ anunță cu câteva șire laconice la capĕtulŭ numerului sĕu dela 18 (30) Septemvre, că unŭ emisŭ mai nou ministerialŭ face „de-ocamdată *imposibilă convocarea* congresului.“

Cu alte cuvinte ministrulŭ de culte Trefort interḍice Metropolitului de a convocá congresulŭ, și Metropolitulŭ se grăbesce a aduce acésta la cunoscința publică prin organulŭ sĕu, ḍicêndŭ, că-i este „deocamdată imposibilŭ“ de a-șĭ împliní cea mai de căpetenia din datoriile sale fața cu constituțiunea bisericéscă.

Ciudatŭ lucru. Legea prescrie convocarea congresului la unŭ terminŭ anumitŭ și ministrulŭ, care e chiămatŭ a supraveghiá stricta esecutare a legilorŭ, vine și împedecă pe capulŭ bisericei de a-șĭ împliní datoria ce i-o prescrie legea. Și mai ciudatŭ lucru este însă, că Metropolitulŭ nu convócă congresulŭ la timpŭ, ci amână acésta convocare până ce-i vine „emisulŭ ministerialŭ,“ căruia, décă este sĕ dămŭ credĕmêntŭ comunicatului memoratŭ, i-se supune necondiționatŭ.

Paragrafulŭ 151 din „Statutulŭ organicŭ alŭ bisericei greco-orientale române,“ întăritŭ de Maiestatea Sa ḍice: „Convocarea congresului se face în înțelesulŭ articlului IX de lege din anulŭ 1868, *pe lângă făcuta insciințare Majestății Sale,* prin Metropolitulŭ....

Legea nu vorbesce prin urmare decâtŭ de o prealabilă insciințare a Maiestății Sale, căcĭ biserica este supusă dreptului de supraveghiere a monarchului, ceea ce s'a accentuatŭ în art. IX. de lege din 1868 și în tóte representațiunile congresului naționalŭ-bisericescŭ alŭ Românilorŭ greco-orientalĭ.

Se póte óre ca o poruncă ministerială sĕ rĕstórne legea ce este în deplină valóre? Și óre Metropolitulŭ ținêndŭ contŭ mai multŭ de porunca ministerială decâtŭ de lege, nu devine indirectŭ complicele ministrului la călcarea acestei legĭ?

Noi credemŭ că în sensulŭ statutului organicŭ Metropolitulŭ este îndreptățitŭ și datorŭ totodată de a convocá congresulŭ fără a mai întrebá pe ministru, insciințândŭ numai simplu pe Maiestatea Sa. Cu totulŭ alta ar fi fostŭ décă ministrulŭ ar fi opritŭ apoi *„întrunirea“* congresului. Amŭ fi fostŭ curioșĭ atuncĭ sĕ vedemŭ ce motive ar fi pututŭ aduce d-lŭ Trefort pentru unŭ actŭ arbitrarŭ de-o așa mare gravitate.

Fórte multŭ ne tememŭ că ministrulŭ vrêndŭ a împiedecá întrunirea congresului nostru bisericescŭ și neavêndŭ motive de a face acésta pe față și-a luatŭ refugiulŭ la mijlóce de terorisare prin ordonanțe adresate Metropolitului.

Se nasce acum cestiunea, că de ce Escelența Sa Metropolitulŭ lasă a fi terorisatŭ când se tractéză de interese așa de marĭ ale bisericei?

La acésta cestiune va rĕspunde viitorulŭ, va rĕspunde istoria. Datoria nóstră este deocamdată de a constatá faptele, de a semnalá periclulŭ și de a apelá la toțĭ cei chiămațĭ ca sĕ se pregătéscă spre a'lŭ întêmpiná.

Constituțiunea bisericéscă n'are sensŭ făr' de representanță legală bisericéscă și congresulŭ este tocmai acelŭ corpŭ, care are a se îngrijí înainte de tóte pentru susținerea autonomiei bisericescĭ. Ce va fi de acéstă autonomiă décă esistența ei va depinde dela liberulŭ arbitriu alŭ unui ministru?

Fóia metropolitană ne spune că motivulŭ interdictului ministerialŭ e luatŭ din *„considerațiunĭ politice.“* Ce feliu de considerațiunĭ? De ce nu se publică actulŭ? De ce sĕ nu cunóscă deputații aleșĭ pentru congresŭ și toțĭ fiii bisericei cuprinsulŭ motivelorŭ, ce au pricinuitŭ luarea unei mĕsurĭ așa de grave și estraordinare?

Că ea s'a luatŭ din considerațiunĭ politice, sciea ori și cine și fără de a i se spune prin comunicatŭ.

Din considerațiunĭ politice se comitŭ tóte nedreptățile în contra nóstră; din considerațiunĭ politice se amestecă ministrulŭ în afacerile nóstre bisericescĭ fără deosebire de confesiune; din aceléșĭ considerărĭ se lucréză în contra restabilirei autonomiei depline și a sinodalității în biserica română unită și se uneltesce în potriva vieței constituționale a bisericei române greco-orientale.

Dér óre numai ministrulŭ Trefort sĕ aibă privilegiulŭ de a se îngrijí de politica lui, nu suntemŭ și noi Românii în dreptŭ de a ne îngrijí de politica nóstră națională și bisericéscă? N'avemŭ și noi considerațiunĭ politice?

Intrebămŭ încă odată: Ce face partida autonomiei bisericescĭ? A amorțitŭ cu totulŭ zelulŭ și activitatea ei?

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Viena, 3 Octomvre. — Pictorulŭ Hans Makart zace de Mercurĭ fără simțire. Medicii au constatatŭ aprinderea cămășei creerilorŭ, la care se mai adauge și unŭ atacŭ de plumânĭ în timpulŭ din urmă. Viața artistului nu mai are ḍile, ci numai óre.

Pesta, 4 Octomvre. — In conferința clubului partidei liberale s'au candidatŭ ca președinte Pechy, ca vice-președințĭ Paulŭ Szontagh, Bela Banffy, ca cestorŭ Ladislau Kovacs, ca notarĭ Tibad, Berzeviczy, Zsilinsky, Stefan Racovsky. Două posturĭ de notarŭ aparținŭ partidei independente și dela 1848, și opoșițiunei moderate. Unulŭ s'a lăsatŭ vacantŭ pentru Croațĭ.

Gurghiu, 4 Octomvre. — Vênĕtórea a avutŭ unŭ succesŭ strălucitŭ. Prințulŭ de corónă a împușcatŭ unŭ ursŭ de 4 anĭ, dândŭ 4 focurĭ asupra lui.

Paris, 4 Octomvre. — Se anunță că comisiunea bugetară va propune convertirea rentei de $4\frac{1}{2}$ % în rentă de 4% séu 3%.

Copenhaga, 4 Octomvre. — In castelulŭ regalŭ Christiansborg a isbucnitŭ focŭ. Sala cavalerilorŭ e perdută. Probabilŭ că va arde și zidirea parlamentului. Pinacoteca regală se speră că va fi scăpată.

Viena, 4 Octomvre. — *Pictorulŭ Hans Makart a muritŭ erĭ séra.*

CRONICA ḌILEI.

Scimŭ că în mesagiulŭ regescŭ, prin care s'a deschisŭ dieta ungară, s'a vorbitŭ în specialŭ numai de »intimele relațiunĭ cu Germania,« ér de Rusia nu s'a făcutŭ nicĭ o mențiune specială, ci a fostŭ pusă în rêndulŭ celorlalte puterĭ. Acestŭ pasagiu bătătorŭ la ochĭ pare că n'a făcutŭ bună impresiune în Berlin. Organulŭ cancelarului germanŭ »Norddeutsche Alg. Ztg.,« recapitulândŭ mesagiulŭ ungarŭ, lasă cu totulŭ afară pasagiulŭ privitorŭ la relațiunile esterióre. Acésta eliminare se observă tare de către cei dela ministerulŭ de esterne din Viena. Formularea acelui pasagiu din mesagiu a avutŭ negreșitŭ de scopŭ de a liniscí pe Ungurĭ, că amiciția cu Rusia nu este mai mare ca aceea ce légă împĕrăția cu celelalte state. Dér tocmai acéstă indirectă mărturisire se pare că a displăcutŭ la Berlinŭ.

*

In ședința dietei de la 2 Octomvre secțiunile de verificare și-au datŭ rapórtele lorŭ despre examinarea protocolelorŭ electorale. Președintele anunță apoi, că suntŭ petițiunĭ de casare a alegerilorŭ deputațilorŭ Colomanŭ Dessewffy, Petru Mihalyi, Mihailŭ Dimitrievicĭ, Alexandru Stoiacicovicĭ, comitele Dominicŭ Teleki, Stefanŭ Apathy și baronulŭ Uechtritz. Pe lângă aceștia, secțiunile de verificare au mai găsitŭ și alte alegerĭ nelegale. Intre cei nelegalŭ aleșĭ însă nu găsimŭ și pe »Nimenea« (Nemenyi). Cum se face, că unŭ deputatŭ, scosŭ din urnă cu baionetele, e trecutŭ între cei fără prihană? Ciudată verificare!

*

Fracțiunea Antisemițilorŭ din dieta ungară, 27 la numĕrŭ, voiesce sĕ jóce în viitorŭ unŭ rolŭ seriosŭ. Și antisemiții și-au constituitŭ clubulŭ în tótă forma, ba și-au pusŭ candidațĭ chiar la alegerca biuroului camerei. Ei mai voescŭ sĕ presenteze dietei și unŭ proiectŭ de adresă deosebitŭ. Acesta a șĭ fostŭ discutatŭ în sînulŭ clubului lorŭ, care s'a constituitŭ în 1 Octomvre, alegêndu-se unanimŭ ca președințĭ: baronulŭ Gabriel Andreanszky și Geza Onody, de notarĭ Kacz și Komlossy. Istvan, care fusese alesŭ mai ânteiu în postul de președinte, n'a voitŭ sĕ priméscă, și a recomandatŭ a se alege în loculŭ lui domnii susŭ numițĭ.

*

Viitórele delegațiunĭ vorŭ ave érășĭ sĕ-șĭ pună în mișcare întregŭ aparatulŭ spre a votá plusulŭ pretensiunilorŭ ce le face administrația de rĕsboiŭ cu privire la marină și la artileriă. Se vorŭ face în curêndŭ schimbărĭ în organisarea artileriei de câmpŭ cu privire la care se anunță între altele:

In loculŭ celorŭ 13 regimente de artileriă de câmpŭ de pân'acuma se vorŭ înființá 14 brigade de artileriă. Fiecare brigadă de artileriă va constá din două divizii de brigadă indepentente una de alta (cu câte două-spreḍece tunurĭ în timpŭ de pace și 14 tunurĭ în rĕsboiu) și din regimentulŭ de artileriă de corpŭ. Celŭ din urmă se formeză dintr'o diviziă de bateriă grea cu 3 baterii și dintr'o divisiă ușoră cu 2 baterii. Mai departe pe lângă fiecare regimentŭ de artileriă de corpŭ sĕ mai fie și o diviziă de bateriă de Landwehr (cu 3 baterii de câte 2 tunurĭ în timpŭ de pace) séu o diviziă de bateriă călăréță (cu 2 baterii de câte 16 tunurĭ în timpŭ de pace ca și în rĕsboiu). Față cu starea artileriei de câmpŭ austro-ungare în timpŭ de pace (696 tunurĭ) viitórea organisațiune va cere ca sĕ se îmulțéscă numĕrulŭ tunurilorŭ cu 70. Aceste mĕsurĭ se ḍice că vorŭ încheiá lucrarea de reorganisare a armatei începută la 1882.

CORESPONDENȚA NOSTRA DIN COMITATE.

Clușŭ, 10 Octomvre 1884.

In urma demonstrațiunilorŭ de astă vêră, înscenate de cătră tinerimea maghiară în contra societățeĭ »Iulia,« senatulŭ universitarŭ a începutŭ cu comitetulŭ societățiĭ din anulŭ trecutŭ o investigațiă. Atâtŭ protocólele de investigare, câtŭ și actele referitóre la activitatea de până acuma a societățiĭ s'au așternutŭ ministerului de instrucțiune spre afacere ulterióră. Se scie, că causa societății »Iulia« stă opăcită la ministerŭ, — deci până acuma nicĭ în cercetare disciplinară nu'i trasă, nicĭ activitatea ei nu'i suspendată.

Cu tóte acestea, senatulŭ universitarŭ a aflatŭ de bine a suspendá activitatea societății, și a permite până una-altă numai constituirea comitetului pe anulŭ acad. 1884/85.

Esistințelorŭ catilinare dela »Ellenzék« nicĭ acésta nu le convine; — dovadă, că abiá s'a afișatŭ convocarea pentru ședința de constituire a societății »Iulia« pe tabla négră dela universitate, și cei dela acest diarŭ au datŭ din mânĭ și din picióre, și răcnindŭ ca nisce turbațĭ pretindŭ dela tinerimea maghiară sĕ nu sufere constituirea unei societățĭ desființate și compromise.

Domnișorii dela »Ellenzék« au vrutŭ cu unŭ cuvêntŭ érășĭ sĕ provóce scandalurĭ; s'au înșelatŭ însĕ, deórece partea cea mai mare a tinerimei maghiare, căreia se vede că'i pare rĕu de ce a făcutŭ până acuma, nu mai este dispusă a jucá, după placulŭ acelorŭ pescarĭ bunĭ, cărora le-arŭ plăcé a pescui în apă turbure.

Aflatu-s'au, ce'i dreptŭ, vre-o câțĭva tinerĭ înflăcărațĭ, carĭ improvisară Duminecă d. a. în cafeneua »Orbanŭ« o adunare sub presidiulŭ unui juristŭ, alegêndŭ din sînulŭ lorŭ o comisiune, care sĕ mérgă la rectorulŭ universității și sĕ-lŭ róge a interdice societățeĭ »Iulia« constituirea, adecă sĕ-șĭ retragă cuvêntulŭ datŭ și întăritŭ prin subscrierea propriă pe convocare.

Acestora li-a esplicatŭ rectorulŭ universității starea lucrului, spunêndu-le, că aceea nu o póte face, de óre ce societatea „Iulia« până acuma nu'i desființată.

Esistințele dela „Ellenzék" n'au fostŭ îndestulite nicĭ cu atâta și din nou provocară pe tinerime la demonstrațiunĭ, precum se vede însĕ până acuma, fără resultatŭ.

Adunarea de constituire s'a ținutŭ erĭ în 30 Sept. la óra 1 d. a. în localitatea societății »Iulia,« care erá plină de membri ordinarĭ și de óspețĭ românĭ și maghiarĭ. Potŭ dice, că societatea nicĭ când n'a avutŭ o adunare atâtŭ de importantă ca acésta. Ilustr. Sa d. rectorŭ Dr. Csiky Victorŭ a asistatŭ la adunare fiind de față dela începutŭ până în fine.

Constituirea, adecă alegerea funcționarilorŭ pe anulŭ acad. 1884/85 a decursŭ în ordinea cea mai bună, ținuta singuraticilorŭ membri încă a fostŭ esemplară și spre mulțămirea domnului rectorŭ. Alegerea s'a efeptuitŭ prin votisare secretă. P r e ș e d i n t e s'a alesŭ d. Pompiliu P i p o ș ŭ.

După terminarea alegerei, d. președinte nou alesŭ a mulțămitŭ în numele sĕu și alŭ comitetului pentru încrederea de care li s'a făcutŭ parte, și îndemnă pe membrii prin vr'o câteva cuvinte la activitate, pentrucă speréză c o n t â n d pe s i m ț u l ŭ d e d r e p t a t e a l ŭ î n n a l t u l u i r e g i m ŭ și a l ŭ m ă r i t u l u i s e n a t ŭ universitarŭ, că cestiunea »Iuliei« se va resolvá câtŭ de curêndŭ în favorulŭ societății. Apoi dechiară ședința de închisă. —

După acésta rectorulŭ a adresatŭ membrilorŭ vre-o câteva cuvinte însuflețitóre și petrecutŭ de strigătele: »Sĕ trăiască și eljenurĭ,« s'a depărtatŭ pe deplinŭ mulțămitŭ cu resultatulŭ ședinței. —:—

Prințulŭ de corónă Rudolfŭ în Gurghiu.

Unŭ altŭ Corespondentŭ alŭ nostru din Gurghiu ne scrie următórele:

Erĭ în 1 Octomvre A. Sa princesa Stefania a făcutŭ o cale până cătră Sticlăriă (Görgeny-Üvegcsür) și de acolo îndĕrĕtŭ până în Mociar, pădurea din josŭ de Gurghiu.

La reintórcere o femee din Têrg.-Mureșului cu o copilă surdo-mută de 7—8 anĭ i-a întinsŭ o rugare, ce o și primí comitesa de Pálfy; se dice că femeea se rógă sĕ i se priméscă copila în vre-unŭ institutŭ.

La 12 óre din di A. Sa princesa Stefania, eșindŭ la feréstra castelului, a chiămatŭ musicanții și de acolo le spunea ce sĕ cânte, în fine le dise »nagyon szép« (fórte frumosŭ) și le mulțămì. Musicanții, 13 persóne, sunt din Clușiu, sub conducerea lui Solomonŭ.

Óspeții suntŭ cu multŭ mai numeroșĭ ca de altă dată. In 3 Octomvre séra se pregătesce a se face mare paradă în onórea M. Sale împĕratului Franciscŭ. Vĕ voiŭ comunicá tot ce sĕ va petrece.

Acelașĭ corespondentŭ ne comunică, că la 2 Oct. s'a făcutŭ vênĕtóre pe V a l e a C a ș v e i și anume: întâiu pe Valea dracului, fără resultatŭ, alŭ doilea în Cărbunașa, unde s'a arĕtatŭ unŭ ursŭ, dér a scăpatŭ neatinsŭ; alŭ treilea în ținutulŭ Largei de josŭ, unde prințulŭ Rudolfŭ a împușcatŭ unŭ ursŭ, care fiindŭ dusŭ la Gurghiu, a fostŭ desemnatŭ de pictorulŭ Curții Melka și apoi aședatŭ pe picióre în parculŭ Curții palatului. Gonacii au primitŭ, afară de plata dilii câte 1 fl., vigilii câte 2 fl. Séra a fostŭ conductŭ de facle, arĕtându-se totŭ odată publicului ursulŭ, care cântăresce 150 Kgr. Prințulŭ 'șĭ-a pusŭ la vênĕtóre frunde de stejarŭ în pălăriă, udate în sângele ursului. Princesa i-a eșitŭ înainte când s'a întorsŭ dela vênătóre.

Când a cădutŭ ursulŭ, la întêia împușcătură prin care a fostŭ lovitŭ în partea stângă, Românii într'unŭ glasŭ au strigatŭ: »Sĕ trăiască prințulŭ nostru.«

SCIRI MERUNTE.

Unŭ corespondentŭ alŭ nostru din Lugoșŭ ne comunică, că Il. Sa episcopulŭ Lugoșului Dr. Victorŭ Mihaly s'a reîntorsŭ în sĕptĕmêna trecută din inspecțiunea canonică, visitândŭ de astă dată tractulŭ protopopescŭ alŭ Buziașului. Pretutindenea, din partea poporului românŭ, fără deosebire de confesiune, i s'a făcutŭ primire strălucită. O nouă inspecțiune nu va întreprinde decâtŭ în véra viitóre.

—0—

Acelașĭ corespondentŭ ne scrie: „Furturile și pe la noi suntŭ la ordinea dilii. In sĕptĕmâna trecută au fostŭ călcate de hoțĭ mai multe case particulare, fără sĕ fie eruațĭ. Cu tóte mĕsurile ce s'au luatŭ de poliția, în nóptea spre 1 Octomvre hoții au intratŭ în »cassa de păstrare", spărgêndŭ unŭ părete. Banĭ n'au pututŭ luá decâtŭ parte din prețiósele ce se aflau acolo. Făcĕtorii de rele nicĭ de astă dată nu s'au pututŭ eruá.«

—0—

Din Șomcuta mare ni se trimete următórea declarațiune:

„Intrebatŭ fiindŭ din partea mai multorŭ colegĭ învĕțătorĭ și altorŭ cunoscuțĭ, vinŭ a le rĕspunde și pe acéstă cale, cumcă eu nu amŭ primitŭ nicĭ unŭ ajutorŭ dela societatea maghiarisătóre „Szechényi,« fiindŭ că nu m'amŭ supusŭ provocărei d-lui inspectorŭ reg. scolarŭ de sub Nr. 599—1884, prin carea mi s'a cerutŭ a-mĭ defige unŭ terminŭ pentru a țíné esamenŭ cu scolarii din limba maghiară. Eu sciindu-mĕ învĕțătorŭ și nu diletantŭ, amŭ refusatŭ de a împliní acéstă poftă a „măriei sale« și cu atâta amŭ finit'o pentru totdéuna cu domnii dela »Szechényi társulat.«

Rugându-vĕ On. Domnule Redactorŭ a publicá aceste rêndurĭ în fóia națională »Gazeta,« vĕ esprimŭ adênca mea stimă.«

Elia Popŭ,
învĕțătorŭ conf. românŭ.

Se dice că antisemitulŭ Szalay, când s'a cetitŭ a doua óră discursulŭ regalŭ în dietă, la pasagiulŭ privitorŭ la agitațiunile naționalităților, confesiunilorŭ, claselorŭ etc., a esclamatŭ: „Totŭ numai mĕsurĭ în contra creștinilorŭ și nimicŭ în contra jidovilorŭ?«

—0—

M. M. L. L. Regele și Regina României vorŭ plecá Lunĭ, scrie »Telegrafulŭ,« la Șigmaringen, spre a asistá la nunta de aurŭ a Augușțilorŭ părinț̦ĭ ai M. S. Regelui, care va fi la 9 Octomvre stilŭ nou, în castelutŭ Kranchenvies.

—0—

»Voința națională« află că Corpurile legiuitóre vorŭ fi convocate Duminecă, 23 curentŭ, pentru a fi disolvate în aceeașĭ di. Colegiele electorale pentru nouĕle Adunărĭ suntŭ convocate pentru dilele de 6, 7, 8, 10, 11 și 12 Noemvre, pentru ca Camerele sĕ se pótă întrunĭ în sesiune ordinară, conformŭ Constituțiuneĭ la 15 Noemvre viitorŭ.

—0—

Prima adunare generală a medicilorŭ, veterinarilorŭ și farmaciștilorŭ românĭ se va țíné în Bucureștĭ la 6, 7 și 8 Octomvre viitorŭ, după cum amŭ anunțatŭ deja. Lunĭ, 8 Octomvre séra, se dă unŭ banchetŭ de adio. Toțĭ membri, carĭ dorescŭ sĕ participe, urméză sĕ se înscrie la d. dr. Penescu, casieru adunărei, înainte de 7 Octomvre.

—0—

La esamenile de bacalaureatŭ, ce se țînŭ la Universitatea din Bucurescĭ, din 150 da candidațĭ înscrișĭ, 55 au fostŭ respinșĭ dela proba în scrisŭ, spune »Națiunea.« Din 15 candidațĭ la esamenulŭ oralŭ din seria ântêia, numai 5 au fostŭ admișĭ ér 10 respinșĭ.

—0—

Intr'unulŭ din numerile trecute anunțaserămŭ, că gâdele Schwartz din Metz a esecutatŭ pe ucigașulŭ Sonnenschein, care fusese condamnatŭ la mórte. Acésta esecutare l'a mișcatŭ atâtŭ de multŭ, încâtŭ adĭ zace bolnavŭ. Durerea ce l'a cuprinsŭ în ultimele momente, când a vĕdutŭ pe condamnatulŭ implorândŭ pe cei adunațĭ sĕ se róge pentru sufletulŭ lui, l'a trântitŭ la patŭ.

—0—

Doctorii Klein, Gibbs și Lingard, carĭ au fostŭ însărcinațĭ de secretarulŭ de statŭ englesŭ sĕ studieze colera, se află acum în Bombay. Dr. Klein atâtŭ de puțină încredere pune în teoria baccilelorŭ d-rului Koch, în câtŭ a înghițitŭ o cantitate de baccile, fără sĕ aibă vre-o urmare rea.

—0—

»Noua revistă« din Iașĭ spune, că la Dorohoiŭ este o biserică a lui Ștefanŭ celŭ Mare și încă una dintre cele mai frumóse. Pe zidurile ei se află zugrăvitŭ Ștefanŭ celŭ Mare în haine lucsóse și cu barbă; zugrăvéla e vechiă și semĕnă fórte multŭ cu cea găsită la Sf. Nicolae domnescŭ din Iașĭ. Totŭ acolo se mai află portretele dómnei Maria, a doua soțiă a lui Ștefanŭ celŭ Mare, și ale fiilorŭ sĕi Bogdanŭ Voevodŭ, Ștefanŭ Voevodŭ și Petru Voevodŭ.

—0—

Frații **Espira** renumiții virtuoșĭ spanioli în clopoțele, au datŭ aseră primulŭ concertŭ în sala dela Nr. 1. Amŭ admiratŭ multŭ precisiunea și desteritatea cu care au esecutatŭ o frumósă programă, ca și nuanțarea de forte de piano pênă la pianissimo. In deosebĭ ne-a plăcutŭ debutulŭ micei Laura de $3^1/_2$ anĭ, la care ne-a surprinsŭ desvoltatulŭ ei audŭ și siguranța cu care își esecută miculŭ rolŭ.

Astă séră ca și mâne séră vorŭ fi ultimele concerte totŭ în Sala dela Nr. 1.

FOILETONŬ.

Leica Maria și domnișóra Marieta.

(Schiță de caractere).

(Urmare).

Odată ședea leica Ana în casa ei, în sĕrăcuța ei casă, și făcea de mâncare, căcĭ, vedĭ dómne, mâncarea e celŭ dintêiu lucru pe care trebue sĕ-lŭ facemŭ. — „Ei, când n'ar mai fi gura asta,« grăiá câte-odată leica Ana, »multŭ eftinŭ amŭ trăi în lume.«

Pe când erá încă în trébă, întră pe ușă George Pleópă, bărbatulŭ leichii Mariei și, după ce dĕdŭ „Bună séra," se aședă pe lavița de lângă părete. Pleópă erá omŭ mare de felulŭ sĕu, și cum ședea în cășcióra vecine-si lângă o ferestră, se făcŭ în casă și mai întunerecŭ decum fusese înainte. Erá plinŭ de voiă George Pleópă, căcĭ de, orĭ și cum, deși leica Maria alcătuiá tóte trebile, totușĭ și lui ĭi plăcea ginerele, și apoi chiar sĕ nu-i fi plăcutŭ, putea elŭ face ceva în contra nevesti-si? Ar fi fostŭ în stare leica Maria sĕ-i scótă ochii cu unghiile, décă ar fi încercatŭ sĕ dică, că ginerele nu-i cum se cuvine.

— »Și dațĭ pe Marieta din casă,« grăi leica Ana cu unŭ oftatŭ prefăcutŭ, »nu vĕ este milă de biata domnișóră s'o trimitețĭ între streinĭ; d-vóstră după câtă avere avețĭ, v'ațĭ puté luá ginere în casă și ațĭ puté sĕ avețĭ unŭ sprijinŭ la bĕtrêneț̦e.«

— »De, ce sĕ facemŭ,« dise Pleópă și fața lui se făcŭ mai gânditóre. Se cugetase elŭ la bĕtrêneț̦e, dar nu cutezá sĕ grăiască ceva în contra nevesti-si; acum însă, vĕdêndŭ că și vecină-sa are aceleașĭ idei ca și elŭ, deveni gânditorŭ.

— „Nu-i vorbă.... acum lucrulŭ este făcutŭ, căcĭ logodna este gata, dar scii...... mie îmĭ cade fórte greu ca d-șóra sĕ plece dela casa d-vóstră. — Da ce sĕ facĭ.... așa'i va fi fostŭ scrisŭ, așa'i va fi fostŭ norocolŭ.«

— »Norocolŭ..... norocolŭ?« grăi Pleópă dândŭ din capŭ, »cine scie cum ĭi va fi ursita«; de domnŭdomnŭ este, dér ce sĕ mai vorbimŭ, căcĭ tóte suntŭ de geaba; cu nevastă-mea asta, nu sciu cum și de ce, pentrucă totdéuna în fața ei nu potŭ dice nimicŭ. Este în stare sĕ-mĭ facă nu sciu ce, și-apoi scii, leică Ano dragă, cu fată mare în casă e multŭ mai bine sĕ ocolescĭ cérta.«

— „Așa este vecine," se adresă leica Ana, „dér eu sciu una și una vorbescŭ.... adecă ce sĕ mai dicŭ.... e bunŭ domnulŭ Leonașŭ, deși.... nu-i vorbă, mulțĭ domnĭ am vĕdutŭ eu...." aci leica Ana dĕdŭ din capŭ și nu mai dise nimicŭ, și privirile sale și-le ațintĭ în pĕmêntŭ.

Pleópă se sculă de pe laviță, ca sĕ-șĭ ia nópte bună, și sĕ plece spre casă. Plinŭ de gândurĭ, vedea bietulŭ omŭ, sĕu mai bine dicêndŭ, simțiá că elŭ nu póte fi așa de intimŭ cu ginere-sĕu, cum ar fi cu unŭ altulŭ de bresla sa; și este rĕu lucru când cineva îșĭ capĕtă unŭ ginere cu care nu-i pré dă mâna sĕ stea de vorbă.

— »Mĕ ducŭ, vecină,« grăi Pleópă, căcĭ póte sĕ vină nevasta acasă. Nópte bună!«

— »Nópte bună,« dise leica Ana și fugĭ răpede la focŭ, căcĭ cu vorba îșĭ uitase de trébă și óla de pe cărbunĭ ferbea în clocote.

* * *

Pleópă se apropiă de casă; înainte însă de a întră în curte, aruncă o privire în tóte părțile și par'că n'ar fi vrutŭ sĕ-lŭ zărescă cineva. Lui i-se părea că și streinii vĕdŭ nĕcazulŭ sĕu și că décă ar grăi cu ei, arŭ începe a-lŭ luá în rîsŭ ca pe unŭ omŭ, pe care îlŭ stăpânesce nevasta.

Nicĭ nu intră bine în curte, când étă că se întorcea din orașŭ și leica Maria, nevastă-sa, într'o birje cu domnișóra și cu ginerele, adecă cu domnulŭ Leonașŭ. Fuseseră departe, căcĭ rótele erau pline de noroiu și caii nu mai puteu de obosélă. Toțĭ de prin suburbiu eșiau la feréstră sĕu la pórtă, sĕ privéscă la ginerile lui Pleópă, la domnulŭ despre care atâta a vorbitŭ leica Maria. Ea stă în trăsură înapoi cu fiă-sa, ér înainte ședea domnulŭ Leonașŭ și cu bastonulŭ atingea pe birjarŭ când în drépta, când în stânga, când în spate, după cum avea lipsă sĕ fie dusŭ. Birjarulŭ nu pricepea aceste semne, căcĭ nu sciá obiceiurile țĕreĭ românescĭ, și astfelŭ de câte-orĭ îlŭ

PROGRESULU NOSTRU CULTURALU.

(Discursŭ presidenţialŭ, la deschiderea adunării generale a Societăţii pentru fondŭ de teatru românŭ în Aradŭ la 27 Septemvre st. n. 1884).

(Urmare şi fine din Nr. 174.)

De atuncĭ şi pân'acuma a trecutŭ unŭ timpŭ îndelungatŭ..... Apostolii culturei nóstre au devenitŭ mai toţĭ şi martirii noştri. Dér sângele lorŭ s'a prefăcutŭ în sĕmânţa deşteptării nóstre.... Ne-amŭ treḑitŭ şi amŭ făcutŭ unŭ pasŭ înainte....

De atuncĭ şi pân'acuma cele douĕ episcopii din Ardélŭ ajunseră douĕ metropolii, a treia se ridică în Bucovina, se mai înfiinţară alte trei episcopii, domnirea ierarchiei sêrbescĭ se curmă şi biserica luă unŭ avêntŭ. Astăḑĭ avemŭ 6 seminarii teologice, în ele profesorĭ de cultură înaltă; mai trimitemŭ tinerĭ la teologiă şi în streinătate, avemŭ unŭ clerŭ superiorŭ celui din România.

Pe terenulŭ scolarŭ progresulŭ nostru se manifestéză prin: 4 gimnasii complete şi unulŭ inferiorŭ, vr'o 2 internate pentru băeţĭ, 6 preparandii, vr'o 10 scolĭ normale, o scólă comercială, una reală şi prin vr'o douĕ mii de scolĭ sătescĭ.

In timpulŭ mai nou conducerea culturei nóstre se îndreptéză şi în favorulŭ secsului femeescŭ. Incepurămŭ sĕ înfiinţămŭ şi scolĭ de fete, între cari cea de frunte este a Reuniunii femeilorŭ române din Sibiiu; totŭ acolo Asociaţiunea transilvană va întemeiă în curêndŭ o scólă superióră de fete, spre a rĕspunde astfelŭ la o generală trebuinţă naţională.

Aci este loculŭ sĕ accentuămŭ înaintarea nóstră pe terenulŭ asociaţiunilorŭ, căcĭ ele, surorĭ dulcĭ ale scólei, dau mână de ajutorŭ acesteia întru împlinirea misiunei sale.

In frunte porniră femeile. Ele înfiinţară prima reuniune filantropică-culturală şi anume la Braşovŭ. Esemplulŭ frumosŭ fu imitatŭ şi în alte părţĭ, încâtŭ astăḑĭ avemŭ asemenea reuniunĭ la Sibiiu, Blaşŭ, Făgăraşŭ, Abrudŭ, Zĕrnescĭ, Mediaşŭ, Selagiu, Aradŭ şi Sătmarŭ.

In Bucovina asemenea s'a înfiinţatŭ o societate, care, deşi cu mai puţinŭ succesŭ, nu încetéză d'a tinde la scopulŭ ce şĭ-a ficsatŭ.

A treia asociaţiune s'a făcutŭ în Aradŭ, care — sĕ sperămŭ că va realisá şi ea ideea înfiinţătorilorŭ ei;

Tóte asociaţiunile aceste şĭ-au manifestatŭ activitatea cu deosebire în ajutorarea materială a tinerimei scolare, încâtŭ astăḑĭ avemŭ o mulţime de bărbaţĭ crescuţĭ cu cheltuiala asociaţiunilorŭ.

Dér tinerimea nóstră scolară se bucură şi de alte ajutóre. Bărbaţĭ de vrednică aducere aminte fundară internate şi stipendii în folosulŭ ei. Dintre toţĭ vomŭ amintĭ numai pe dr. Romonţaĭ, Gozsdu, mitropoliţii Şuluţŭ şi Vancea, Zsiga.

Nu putemŭ sĕ trecemŭ cu vederea nicĭ mişcările de asociaţiune ale învĕţătorilorŭ noştri. Vedemŭ cu bucuriă, cu dânşii în tóte diecesele formară reuniunĭ, carĭ ţinŭ adunărĭ şi desbatŭ cestiunĭ pedagogice.

Ca resultatŭ alŭ activităţii culturale întreprinsă din mai multe părţĭ, vedemŭ clasa nóstră inteligentă sporindu-se pe ḑi ce merge. Numai în sala acésta suntemŭ mai mulţĭ, decâtŭ eră numĕrulŭ acelora carĭ înainte cu 50—60 de anĭ sciau carte.

Unŭ resultatŭ alŭ culturei este şi apreţuirea cestiunii materiale şi financiare. Astfelŭ astăḑĭ avemŭ şi noi unŭ institutŭ de creditŭ, »Albina« din Sibiiu, alte douĕ la Năsăudŭ şi Făgăraşŭ, ér la unulŭ totŭ în Sibiiu suntemŭ tovarăşĭ.

In literatură, de şi încă totŭ începĕtorĭ, avemŭ şi representanţĭ vrednicĭ ai sciinţelorŭ şi ai beletristicei. Dămŭ Academiei de sciinţe din Bucurescĭ câţĭ-va membri distinşĭ. Unŭ Cipariu este decórea învĕţătorilorŭ românĭ, unŭ Şaguna va rĕmâné renumitorŭ în istoria bisericéscă, unŭ Andreiu Mureşanŭ a scrisŭ celŭ mai puternicŭ imnŭ românescŭ.

Limba nóstră are catedră la trei universităţĭ? şi la tóte gimnasiile pe unde locuescŭ Românii. Studiulŭ limbei a luatŭ o direcţiune mai seriósă; stilulŭ a devenitŭ mai corectŭ, mai românescŭ.

Ḑiaristica asemenea începe a luá unŭ avêntŭ. Atuncĭ n'avémŭ nimicŭ, mai târḑiu numai »Gazeta,« care eşiá de douĕ orĭ pe sĕptămână: astăḑĭ avemŭ 2 ḑiare cotidiane politice, 4 carĭ aparŭ mai de multe orĭ pe sĕptămână; mai avemŭ câteva foi beletristice, pedagogice, bisericeştĭ, poporale, ba şi o revistă umoristică.

Cele mai multe din ele se tipărescŭ în tipografii românescĭ, din care avemŭ 8.

Ca artă nu în tóte ramurile putemŭ sĕ înregistrămŭ ceva. Sculptură nimica, pictură pré puţină. Dar în musică putemŭ arĕtá mai multŭ. Românulŭ e cântăreţŭ, îi place a cântá. Elŭ însuşĭ ni-o spune acésta prin doina din colecţiunea d-lui Alexandri:

Bate vêntŭ de primăvéră,
Eu cântŭ doină pe afară,
De mĕ 'ngânŭ cu florile
Şi priveghietorile.
Vine érna viscolósă,
Eu cântŭ doină 'nchisŭ în casă,
De-mĭ mai mângâi ḑilele,
Ḑilele şi nopţile.
Frunḑa 'n codru câtŭ învie,
Doină cântŭ de voinicie;
Cade frunḑa josŭ în vale,
Eu cântŭ doina cea de jale;
Doină ḑicŭ, doină suspinŭ,
Totŭ cu doină mĕ mai ţinŭ;
Doină cântŭ, doină şoptescŭ,
Totŭ cu doină vieţuescŭ!....

In epoca cu care comparămŭ situaţiunea nóstră de astăḑĭ, musica nóstră se manifestă numai prin doinele poporului. In ele romanca îşĭ revĕrsă tainele sufletului, în ele flăcăulŭ îşĭ spunea dragostea; în ele poporulŭ îşĭ plângea durerea şi totŭ ele erau isvorulŭ mângâerei sale.

Clasa mai cultă, asemenea iubitóre de cântece, în césurĭ de veseliă şi la petrecerĭ, cântă nisce versurĭ bătrêne séu improvisate, aplicate mai cu sémă la melodii streine, dar esecutate c'unŭ accentŭ bisericescŭ, căcĭ partea cea mai mare a cântăreţilorŭ aparţinea bisericei orĭ sĕ trăgea de acolo.

Din biserică a pornitŭ şi desvoltarea musicei nóstre. Inceputulŭ a fostŭ înfiinţarea corurilorŭ bisericescĭ, ântêiu la catedrale, în urmă şi la alte bisericĭ de frunte.

Incetulŭ cu încetulŭ aceste corurĭ începură apoi sĕ studieze şi piese lumescĭ, şi îndeletnicindu-se de ajunsŭ, deteră concerte, representară piese musicale cu succesŭ crescêndŭ. Astfelŭ de corurĭ avemŭ la Lugoşŭ, Braşovŭ, Sibiiu, Făgăraşĭ, Timişóra, Caransebeş şi Oraviţa,

Se iviră apoi talente musicale, carĭ merseră sĕ studieze în streinetate musica mai înaltă şi rentorcêndu-se luară direcţiunea unorŭ corurĭ, presintându-se şi ca compositorĭ. Astfelŭ eră regretatulŭ Porumbescu, astfelŭ suntŭ dnii Dima în Sibiiu, N. Popovicĭ la Caransebeşŭ, Todorŭ cav. de Flondor la Cernăuţĭ, şi Mureşianŭ la Braşovŭ.

Intr'acestea unii ómenĭ cu zelŭ, vĕḑêndŭ talentulŭ musicalŭ alŭ Porumbescului, formézā corurĭ vocale in poporulŭ dela sate. Incercarea isbuti şi în curêndŭ lumea română fu surprinsă, că corurile nóstre vocale din poporŭ cântă armoniosŭ în bisericĭ, mai apoi dau concerte şi 'n cele din urmă jócă piese întregĭ.

Alŭ fraţilorŭ plugarĭ din Chiseteu, în frunte cu bravulŭ lorŭ preotŭ d-lŭ Lucianŭ Şepeţianŭ, e meritulŭ începutului. Lorŭ le competŭ aplausele recunoscinţei, căcĭ ei au formatŭ celŭ dintâiŭ corŭ vocalŭ de plugarĭ românĭ. De atuncĭ au trecutŭ mulţĭ anĭ la mijlocŭ, corulŭ din Chiseteu şi-a serbatŭ şi jubileulŭ de 25 anĭ; dar acea sĕrbătóre frumósă a avutŭ plăcerea d'a vedé întrunindu-se 11 corurĭ vocale de plugarĭ românĭ, căcĭ frumosulŭ sĕu esemplu fu imitatŭ şi în alte sate, încâtŭ astăḑĭ avemŭ aprópe la 30 de asemenea corurĭ.

Cu mândriă constatămŭ acésta, căcĭ ele ne forméză unŭ titlu de faţă, care ne spune, că 'n asta privinţă amŭ întrecutŭ mai tóte popórele cu carĭ locuimŭ împreună, ba asemenea corurĭ nicĭ în România nu găsimŭ. Ei bine, unŭ poporŭ care are atâta talentŭ pentru artă, e capabilŭ de cultură, are unŭ viitorŭ frumosŭ!...

Din corurile vocale ale poporului şi alei clasei mai culte eşiră şi trupele nóstre de diletanţi, carĭ din când în când dau representaţiunĭ teatrale...... Ba în timpulŭ din urmă s'a formatŭ şi o trupă ambulantă..

Spre a dá artei teatrale la noi o direcţiune seriósă, étă motivulŭ pentru care s'a înfiinţatŭ societatea nóstră. Teatrulŭ fiindŭ unŭ organŭ puternicŭ pentru rĕspândirea culturei, pentru poleirea gustului şi pentru cultivarea limbei: voimŭ s'avemŭ şi noi unŭ teatru, măcarŭ şi ambulantŭ, care sĕ îndeplinéscă acésta missiune.

Scopulŭ nu este încă atinsŭ, căcĭ lipsele ne suntŭ multe şi alte întreprindrĭ asemenea reclamă ajutorulŭ nostru: dar putemŭ ḑice, că este assiguratŭ în viitorulŭ celŭ mai de aprópe....

Acéstă credinţă ni se întăresce şi prin căldurósa primire ce cu astă ocasine aţĭ făcutŭ Societăţii nóstre; căcĭ clerŭ, inteligenţă şi poporŭ v'aţĭ adunatŭ aicĭ spre a vĕ dá sprigjinulŭ.

Încă odată vĕ salutŭ pe acestŭ terenŭ, căcĭ este terenulŭ culturei, şi amŭ onórea a deschide adunarea generală a Societăţii pentru fondŭ de teatru românŭ!

Iosifŭ Vulcanŭ.

---

† HANS MAKART.

S'a născutŭ în 29 Maiu 1840 în Salzburg. Arta sa a învĕţat'o în München, a fostŭ elevulŭ lui Piloty. Individualitatea sa artistică se distinge în aplicarea colorilorŭ, care l'a şi ridicatŭ la renume. Lucrările lui principale suntŭ: „Cele şépte păcate de mórte« séu cum se mai numesce »Pestilenţa în Florenţa," »Modernele Amorette,« »Ophelia,« „Iulia,« »Venus şi Amor,« »Venus şi casele de moliḑĭ,« »Catterina Cornaro,« »Ariadne,« »Intrarea lui Carolŭ V în Antwerpen,« »Diana,« „Véra,« »Cele cincĭ simţurĭ,« »Cele patru timpurĭ ale ḑilii,« »Surorile,« »Cleopatra« etc.

Imputarea ce i se făcea lui Makart, că nu póte desemná, e nedréptă; operile lui potŭ dovedí. Mai seriósă şi mai justificată este împutarea ce se face technicei sale. Colorile se întunecă. Incâtva dréptă e şi împutarea ce i se face, că nu reproduce tocmai fidelŭ natura. Dér acéstă eróre se perde în faţa adevĕrului poeticŭ, care dă tablourilorŭ sale unŭ farmecŭ ne'ntrecutŭ.

In genere lucrările lui Makart în privinţa colorică suntŭ de admiratŭ şi forméză epocă în arta picturei.

Makart n'are decâtŭ adoratorĭ séu duşmanĭ.

Inainte cu câţiva anĭ, când cu serbările aranjate în Viena la aniversarea a 25-a a căsătoriei părechei împĕrătescĭ, Makart a datŭ desemnurile pentru conductulŭ istoricŭ festivŭ, care a produsŭ admirarea tuturorŭ.

Makart singurŭ a luatŭ parte activă la conductŭ şi a serbatŭ atuncĭ unŭ adevĕratŭ triumfŭ, fiindŭ destinsŭ de cătră Impĕratulŭ şi Impĕrătésa.

In elŭ pierde omenirea pe celŭ mai mare pictorŭ alŭ timpului de faţă.

---

atingea cu bastonulŭ, elŭ se uitá înapoi şi întrebá, ce are sĕ facă. Sĕ fi vĕḑutŭ la astfelŭ de prilejurĭ, cum se umfla domnulŭ Leonaşŭ în pene şi cum aruncá câte o privire la mirésa lui, o privire, carea însemná, că birjarulŭ este fórte nepriceputŭ.

Leica Maria erá veselă şi se uitá în drépta şi în stânga şi salutá pe privitorĭ atâtŭ de semnificativŭ, încâtŭ pricepéu cu toţii ce vrea sĕ le spună. In capulŭ ei se învârtéu felŭ de felŭ de idei. Cu deosebire credea că toţĭ o ţinŭ fórte fericită. Décă din întêmplare la vre-o pórtă unde şedea vre-o duşmană nu erá nimenea la portă, îndată îşĭ esplicá lucrulŭ, şi fericirea ei deveniá şi mai mare

Drumulŭ acesta, atâtŭ de plăcutŭ pentru leica Maria, se sfĕrşi ca multe lucrurĭ din lume, care amŭ dorí în nebuna nóstră judecată, sĕ fie vecînice. Intrară în casă.

— »Iată-ne şi'n casă,« grăi domnulŭ Leonaşŭ cu atâta mândriă ca cum cine scie ce invenţiă deosebită ar fi făcutŭ.

Domnişóra Marieta căutá ocasiune a se aflá singură cu mamă-sa, spre a-o puté dăscălí séu, cum s'ar ḑice, spre a o ocărí pentru purtarea ei necuviinciósă în escursiunea făcută. Abia acum se convinse multŭ deştepta fată, că învĕţătura la bĕtrâneţe este cu pré puţinŭ efectŭ.

George Pleópă intră în casă, dede »bună séra« şi se aşeḑă pe unŭ scaunŭ de lemnŭ nevăpsitŭ, pe care şi'lŭ aduse anume din bucătăriă, căcĭ de multeorĭ nevastă-sa lŭ ocără când, singurŭ fiindŭ, se punea pe fotoliu.

— »Ce mai facĭ, socrule?« se adresă domnulŭ Leonaşŭ zîmbindŭ şi continuă vorbirea cerêndu'şĭ mii de scuse că 'şĭ-a permisŭ a'lŭ numí astfelŭ, — deşi într'adevĕrŭ nicĭ că'lŭ puté numí într'altŭ chipŭ.

— »Bine.... mulţămescŭ d-tale, domnule ginere," ḑise Pleópă. »Sĕ veḑĭ, domnule Leonaşŭ,« ḑise din nou Pleópă, „pe mine trebue sĕ mĕ erţĭ; scii.... eu suntŭ mai prostŭ la vorbă decâtŭ dumnéta, şi de aceea sĕ nu te superĭ. Eu adecă aşĭ vrea sĕ sciu, ce este aceea, ingînerŭ de calea ferată, cum spui d-ta că eştĭ.«

— »Apoi veḑĭ, domnule Pleópă, (aci nu'i ḑise socrule, căcĭ elŭ în realitate nu erá nicĭ unŭ inginerŭ) până acum se numea altfelŭ, dér de aci înainte..., căcĭ eu suntŭ primulŭ avansatŭ la acestŭ postŭ.... şi-apoi léfă bună, domnule..." grăi Leonaşŭ şi fără sĕ dea deslușirea de lipsă începŭ sĕ se primble prin casă.

Tocmai pe când cam da din capŭ George Pleópă, intră în casă nevastă-sa şi fiă-sa, dér iute eşiră când vĕḑură, că Pleópă şĭ-a adusŭ acelŭ scaunŭ murdarŭ din bucătăriă. Amêndouĕ, atâtŭ leica Maria câtŭ şi Marieta, se duseră în casă dindĕrĕtŭ şi plânseră împreună, pentru că se gândéu la impresiunea ce va fi făcutŭ domnului Leonaşŭ. In realitate însĕ lui nu i-a făcutŭ nicĭ o impresiune acelŭ scaunŭ, căcĭ elŭ se gândiá, ce are sĕ facă cu paralele după ce le va vedé în mână.

(Va urma.) **I. C. Frunză.**

DIVERSE.

Iluminarea de nópte în Peching. — Până acum stradele şi pieţele din Peching erau iluminate cu lampe de hârtiă, avêndŭ forma unei colivii patruunghiulare, îmbrăcate în hârtiă de felurite colorĭ, şi atêrnate înaintea porţilorŭ de unŭ stêlpŭ. Intr'o astfelŭ de lampă ardŭ de obiceiu douĕ până în trei micĭ luminărĭ de céră. Fiecare proprietarŭ aprinde luminările şi anume dupa mieḑulŭ nopţii, deórece pe timpulŭ acesta mandarinii (funcţionarii înalţĭ), funcţionarii poliţiei şi militarii se ducŭ în palatulŭ imperialŭ. După unŭ obiceiu fórte vechiu, împĕratulŭ Chinei primesce pe miniştrii şi funcţionarii sĕi numai după mieḑulŭ nopţii. Guvernulŭ chinesŭ a concesŭ acum unui comerciantŭ din Peching, sĕ ilumineze de probă câteva strade din capitală cu lampe de petroleu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.60	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	93.25	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Rentă de hârtiă 5%	88.95	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50	Renta de hărtiă austriacă	80.95
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.75	Renta de arg. austr.	81.95
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.30	Renta de aurŭ austr.	102.95
Bonurĭ rurale ungare	100.80	Losurile din 1860	134 60
Bonurĭ cu cl. de sortare	100. –	Acțiunile băncei austro-ungare	857 —
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.25	Act. băncei de creditŭ ung.	287.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	99.50	Act. băncei de creditŭ austr.	288.30
Bonurĭ rurale transilvane	100.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
		Napoleon-d'orĭ	$9.66^{1}/_{2}$
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.70
		Londra 10 Livres sterlinge	121.70

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	94	vênd.	$94^{3}/_{8}$
Renta rom. amort. (5%)	»	$95^{1}/_{2}$	»	$96^{3}/_{8}$
» convert. (6%)	»	$95^{3}/_{4}$	»	$96^{1}/_{4}$
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	33	»	34
Credit fonc. rural (7%)	»	$102^{3}/_{4}$	»	$103^{1}/_{4}$
» „ „ (5%)	„	91	„	$91^{3}/_{8}$
» » urban (7%)	»	$101^{1}/_{2}$	»	102
» » » (6%)	»	$97^{1}/_{2}$	»	98
» » » (5%)	»	—	»	87
Banca națională a României	»	1394	»	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	367.	»	368
« » » Națională	»	243	»	246
Aurŭ	»	5 75.%	»	6·60
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.06.	»	2.08

Cursulu pieței Brașovŭ

din 4 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.06	Vênd.	9.08
Argint românesc	»	9.—	»	9.05
Napoleon-d'orĭ	»	9.63	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.94
Imperialĭ	»	9.88	»	9.92
Galbenĭ	»	5.64	»	5.68
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	121.50	»	122.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Incunosciințare!

Subscrisulŭ facŭ onoratului publicŭ și clientelei mele cunoscutŭ, cumcă mĭ-am permutatŭ cancelaria advocațială în **Têrgulŭ pómelorŭ**, casa Nr. 93 în piață, în fostulŭ localŭ de până acuma alŭ institutului de pensiune.

Brașovŭ, 2 Octomvre st. n. 1884.

Georgiu Laslo
advocatŭ.

1—3

4433—1884 civilŭ

2—3

Publicare.

Din partea trib. reg. din Brașovŭ se aduce la cunoscința publică, cumcă în urma incusei lui Nicolau Penciu, proprietarŭ din Veneția inferióră, contra tuturorŭ locuitorilorŭ din comuna Veneția inferióră pentru admisibilitatea comasării hotarului acestei comune, se determină diua de pertractare pe 10 Decemvre 1884 a. m. 9 óre, în cancelaria comunei Veneția inferióră, la care se citéză toțĭ interesațiĭ sub urmările prescrise în ordinațiunea din 23 Augustŭ 1880 § 36.

Brașovŭ, 16 Sept. 1884.

Din ședința trib. reg.

Decési János, preș. **Bene**, directorŭ.

Tipografia Alexi Brașovŭ.